

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-536/07
Дана, 15.10.2007. године

На основу члана 74. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 85/06 и 30/07), Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 12.10.2007. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Правног факултета о избору др **ФИЛИПА ТУРЧИНОВИЋА** у звање редовног професора на предмету Међународно јавно право.

Образложење

Правни факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору др Филипа Турчиновића у научно-наставно звање – редовни професор.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 12.10.2007. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета.

Сагласно члану 74. Закона о високом образовању, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији

ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА
Проф. др Станко Станић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
БАЊА ЛУКА

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

ПРИМЉЕНО: 20.07.2007.	
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	536

Број: 500-LI-2/07
Дана; 19.07.2007.

На основу члана 2, став 2 Закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању (Службени гласник број 30/2007) и члана 131. Статута Правног факултета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће на сједници одржаној дана 19.07.2007. године, *донијело је:*

ОДЛУКУ о избору у звање редовног професора

I

Проф. др Филип Турчиновић бира се у звање редовног професора на предмету Међународно јавно право.

II

Одлука о избору се упућује Наставно-научном вијећу Универзитета ради давања сагласности на избор.

III

Саставни дио Одлуке је Измјењени и допуњени Извјештај Комисије за избор проф. др Филипа Турчиновића у више звање на наставном предмету Међународно јавно право.

ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА

Проф. др Милорад Живановић

**REPUBLIKA SRPSKA
UNIVERZITET U BANJOJ LUCI
PRAVNI FAKULTET
BANJA LUKA**

Dr Milenko Kreća, redovni profesor Međunarodnog
javnog prava Pravnog fakulteta Beogradu

Dr Vitomir Popović, redovni profesor Međunarodnog privrednog prava Pravnog fakulteta u
Banjoj Luci

Dr Rodoljub Etinski, redovni profesor Međunarodnog javnog prava Pravnog
fakulteta u Novom Sadu

Dr Rade Stojanović, redovni profesor Međunarodnog javnog prava u
penziji, ambasador Srbije u Hagu

**NASTAVNO-NAUČNOM VJEĆU PRAVNOG FAKULTETA
U BANJOJ LUCI**

Predmet: Izvještaj Komisije za izbor prof. dr Filipa Turčinovića u zvanje redovnog profesora
na predmetu Međunarodno javno pravo na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci.

Pravni fakultet u Banjoj Luci raspisao je konkurs za izbor nastavnika u više zvanje na
predmetu Međunarodno javno pravo. Konkurs je objavljen u listu Glas srpski 16.05.2007
godine. Na konkurs se prijavio jedino dr Filip Turčinović, vanredni profesor na predmetu
Međunarodno javno pravo na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci. Uz blagovremenu prijavu,
kandidat je podnio biografske podatke, popis radova, kao i same radove.

Nakon razmatranja cjelokupnog konkursnog materijala, Komisija određena od strane
Nastavno naučnog vijeća Pravnog fakulteta u Banjoj Luci u sastavu kako je gore navedeno: dr
Milenko Kreća, redovni profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, dr Vitomir Popović, redovni
profesor Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, dr Rodoljub Etinski, redovni profesor Pravnog
fakulteta u Novom Sadu i dr Rade Stojanović, redovni profesor u penziji, podnosi slijedeći

IZVJEŠTAJ

I

BIOGRAFSKI PODACI

Kandidat dr Filip Turčinović rođen je 18.08.1951. godine na Cetinju gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Pravni fakultet je završio 1975. godine u Beogradu. Poslijediplomske studije je završio u Zagrebu 1989. godine. Doktorirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu 1993. godine.

Boravio je na sljedećim specijalizacijama: Rim na Pravnom fakultetu, 1990. godine, Hag Akademija za međunarodno pravo, 1991; London na Pravnom fakultetu i sjedištu ILO 1996; Firenca na Pravnom fakultetu 2001; Trst na Pravnom fakultetu i Fakultetu političkih nauka 2002. godine i na Džordž Wahington univerzitetu u SAD 2003/4 školske godine.

Član je Komiteta za trgovačko pravo ILO i Udruženja za međunarodno pravo.

Biran je za docenta na Pravnom fakultetu u Prištini i za profesora Fakulteta za menadžment u Beogradu.

Obavljao je brojne radne funkcije u privredi. Nalazio se na funkciji pomoćnika saveznog ministra za spoljnu trgovinu. Na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci je od 1997. godine kada je izabran za docenta.

II

NAUČNI I STRUČNI RAD

Objavljeni radovi

KNJIGE

1. Do izbora u zvanje docenta

1. F. Turčinović: Međunarodno pravni dokumenti kulturnog i prirodnog nasljeđa na crnogorskom primorju, Obod Cetinje 1994. godina, str. 105.

2. F. Turčinović: Stalne misije pri Ujedinjenim nacijama kao oblik predstavljanja država, Obod, Cetinje, 1994. godina, str.157.

2. Od izbora u zvanje docenta do izbora u zvanje vanrednog profesora

3. F. Turčinović: Ekonomske integracije i trgovinski blokovi – institucionalni okviri - Pravni fakultet u Banjoj Luci i Univerzitet Megatrend u Beogradu 2000. godine, str. 126.

3. Poslije izbora u zvanje vanrednog profesora

4. Treće izdanje knjige Ekonomske integracije i trgovinske grupacije, izdanje Megatrend univerziteta i Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Beograd 2005, (str. 230).
5. Pravo Evropske unije, Megatrend univerzitet, udžbenik, Beograd 2005, (str. 300).
6. Međunarodno javno pravo, izdanje Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, koautorsko djelo sa prof. dr Vitomirom Popovićem, Banja Luka 2007, (strana 450).
7. Uvod u međunarodne odnose, izdanje Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Banja Luka 2007, (str. 240).
8. Osnovi carinskog prava Evropske unije, izdanje Fakulteta za menadžment u Baru, 2007, (str. 150).

ČLANCI

Naučni

1. Do izbora u zvanje docenta

9. F. Turčinović: Jedan aspekt saradnje na mediteranu, Stvaranje, Podgorica, br. 8-9. str. 908-913.
10. F. Turčinović: Konvencije UNESCO iz oblasti zaštite kulturnog i prirodnog naslijeđa, Ars, Cetinje, br. 2/1989, str. 28-36.
11. Turčinović: Preporuke UNESCO o kulturnom i prirodnom naslijeđu, Pravni vjesnik Pravnog fakulteta u Osijeku br. 3-4/1989, str. 325-338.
12. F. Turčinović: Pojam nacionalnog parka sa stanovišta međunarodnog javnog prava, Zbornik radova CANU, br. 34/1994, str. 344-350.
13. F. Turčinović: Specifičnosti međunarodno-pravnog subjektiviteta i diplomatije malteškog viteškog reda. Jugoslovenska revija za međunarodno pravo, br. 2/1994, str. 231-239.
14. F. Turčinović: Evropska konvencija o zaštiti arheološke baštine. Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, br. 2-3/1991. str. 423-431.

2. Od izbora u zvanje docenta do izbora u zvanje vanrednog profesora

15. F. Turčinović: Jedan aspekt univerzalne dimenzije zaštite ljudskih prava, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, br. XXII 1998. str. 179-185.
16. F. Turčinović: Pogled na neke od kontroverzi tradicionalnog i modernog prava o neutralnosti u pomorskom ratu, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci br. XXII, 1999. godina, str. 212-217.
17. F. Turčinović: Pogled na relacije prava SRJ i prava EU u sferi zaštite ljudskih prava sa posebnim osvrtom na prava manjina - Zbornik sa naučnog skupa održanog na Pravnom fakultetu u Nišu 1999 godine, str. 199-205.
18. F. Turčinović: Nevladine organizacije kao činilac demokratizacije međunarodnih odnosa. Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci 2000. br. XXIV, 217-225.
19. F. Turčinović: Savjet Evrope nakon 50 godina postojanja. Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci br. XV od 2001. godine.
20. F. Turčinović: Evropska konvencija o bioetici. Međunarodni problemi, 2001. br. 2.

3. Poslije izbora u zvanje vanrednog profesora

21. F.Turčinović: Konvencija iz Ovijeda, Međunarodni problemi, Beograd, Institut za međunarodnu politiku i privredu, br 1-2, 2002 godine.
22. F.Turčinović: Međunarodnopravna relevantnost primjene pojedinih ljudskih prava autohtonih naroda i domorodačkih grupa, Strani pravni život, Institut za uporedno pravo, Beograd, br. 3/2005.
23. F.Turčinović: Evropski regionalizam, Pravni život, Beograd Kopaonička škola prirodnog prava 13-17 decembra 2006.
24. F.Turčinović: Međunarodno pravo i transnacionalne korporacije, Megatrend revija, Beograd br.2/2006.
25. F. Turčinović: Princip efektivne veze protivno ljudskim pravima u poznatom Nottebohm slučaju, Pravna riječ, Savjetovanje, Izgradnja pravnog sistema Republike Srpske, Banja Luka, 6-7.oktobar 2006.
26. F.Turčinović: Pojedini aspekti jurisdikcije Međunarodnog krivičnog tribunala, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Banja Luka 2006 br. XXVII-XVIII
27. F.Turčinović: Rješavanje međunarodnih sporova, Arhiv za pravne i društvene nauke, Beograd 1-2007(u štampi).
28. F.Turčinović: Univerzalizam Sporazuma o primjeni iz 1994 i međunarodno pravo mora, Srpska pravna misao, Banja Luka 2007., br. 41, str. 258-279.

Stručni

1. Do izbora u zvanje docenta

29. F. Turčinović: Školovanje likovnih pedagoga, uslov razvoja likovne kulture. Časopis Prosvjetni rad, Podgorica, br. 15/1989, str. 8-11.
30. F.Turčinović: Nepoštovanje nekih međunarodno-pravnih pravila prilikom obnove starog urbanog jezgra Cetinja; Časopis *Ovdje*, Podgorica, br. 254/1990, str. 32-34.
31. F. Turčinović: Neki međunarodno-pravni dokumenti kulturnog nasljeđa i naše pozitivno pravo, Zakonitost, Zagreb, br. 18/1999. str. 895-908.
32. F. Turčinović: Prihvatanje međunarodnopravnih pravila iz oblasti zaštite kulturnog nasljeđa od strane prava SFRJ, Pravni život, Beograd, br. 7-8/1990, str. 134-143.
33. F. Turčinović: Međunarodno-pravna osobenost projekta Crne Gore kao ekološke države. Zbornik radova sa naučnog skupa *Crna Gora ekološka država*, održanog januara 1993. godine, str. 423-431.
34. F. Turčinović: Osnovne karakteristike Ugovora o ekonomskoj saradnji između SRJ i Kine. Časopis *Ekspres* Beograd, novembar 1996. godine, str. 22-26.
35. F. Turčinović: Prikaz knjige «Moreuzi u međunarodnom pravu», dr Neboše Vučinića, Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici, br. 22-24/1990, str. 222-225.

2. Od izbora u zvanje docenta do izbora u zvanje vanrednog profesora

36. F. Turčinović: Prikaz knjige prof. dr Radoslava Stojanovića, Spoljna politika Evropske unije, Revija za evropsko pravo, Beograd, br.1 /2000, str. 179-184.

37. F. Turčinović: Prikaz knjige prof. dr Borisa Krivokapića, Leksikon međunarodnog prava, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci br XXIV 2000, str. 389-390.

38. F. Turčinović: Prikaz knjige prof. dr Radovana Vukadinovića, Pravo Evropske unije, Beograd, 2001, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci br. XV, 2001. godine.

3. Poslije izbora u zvanje vanrednog profesora

39. F. Turčinović: Karakter pojedinih globalnih dimenzija liberalizma, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci 2003 godine.

40. F. Turčinović: Regioni u Evropskoj uniji, Lokalna samouprava, Sarajevo 2004 br. 9 str.

41. F. Turčinović: Političke posljedice širenja Evropske unije na kretanja na Bliskom i Srednjem istoku, Medjunarodna politika, br. 1114-1115, Beograd 2004.

Analiza i ocjena radova

Komisija smatra da one radove (knjige i članke) kandidata na osnovu kojih je on biran u prethodna naučna zvanja (docenta i vanrednog profesora) i koji su, prema tome, bili predmet razmatranja ranije nadležnih komisija, nije potrebno ocjenjivati u ovom izvještaju i da predmet njene pažnje treba da budu samo poslije toga napisane knjige, naučni i stručni radovi dr Filipa Turčinovića.

Knjige poslije izbora u zvanje vanrednog profesora

Treće izdanje knjige Ekonomske integracije i trgovinske grupacije, izdanje, Megatrend univerziteta i Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Beograd 2005, str 230

Struktura ove knjige u osnovi je ista kao i kod prvog i drugog izdanja. Međutim riječ je o dopunama velikog obima (100 str.). Stoga se s pravom može smatrati novom knjigom.

Pitanja koja su obrađena izabrana su sa namjerom da se prikažu opšti institucionalni okviri trgovinskih integracionih procesa u svijetu. S obzirom da je riječ o vrlo kompleksnim odnosima, stalo se na stanovište da je ispravno prikazati samo glavne tokove. Pri tome se, naravno, mora zapasti u pojednostavljenja, jer pojedina veoma značajna pitanja, kao na primjer institucionalno ustrojstvo Svjetske trgovinske organizacije, zahtijevaju više tomova ukoliko bi se pretendovalo na sistematičnost i dosljednost. Autor je ovu materiju prilagodio potrebi studenata tako da na opšti način dobiju potrebna znanja o institucionalnim osnovama novih matrica ekonomskih odnosa u svijetu.

Struktura knjige je djelimično izmijenjena i dodata je nova glava Pravci razvoja promjena međunarodnih odnosa od značaja za međunarodnu trgovinu koja donosi analizu glavnih pravaca razvoja savremenih međunarodnih trgovinskih odnosa.

Karakter i obim analize ovih raznorodnih procesa u udžbeniku određen je okolnošću što se na Fakultetu za poslovne studije, pored ostalog, u nastavi podstiče menadžerski duh i aplikativnost, sa namjerom da se studenti osposobe za samostalni poslovni nastup. Kako je riječ o mladim ljudima koji treba da stiču poslovne reference, stalo se na stanovište da se maksimalno izoštri praktična dimenzija. U takvom kontekstu, suviše bi bilo dosljedno izlagati sve teorijske osnove problema. Oni su uglavnom spomenuti u opštim crtama

Međutim i pored toga u knjizi se veoma jasno izlaže stav da je stvaranje trgovinskih grupacija protivno logici savremenih međunarodnih odnosa i da ono ima pored ekonomskih razloga i vrlo često dominantne političke komponente.

Pravo Evropske unije, Megatrend univerzitet, udžbenik, Beograd 2005 (str 300)

Knjiga Pravo evropske Unije nastala je kao plod namjere da se na pedagoški prihvatljiv način prezentira dio bogate gradje i materije ove oblasti prava. Nastojalo se doći do toga cilja izlaganjem pojedinih pojmova na jednostavan i pristupačan način ali i uz poštovanje nužne akademske strogosti.

Zadatak nije bio nimalo lak, jer je trebalo izložiti najvažnije probleme primenom odgovarajućeg izbora relevantnih fakata koji bi studentima omogućili da dobiju uvid u ovu granu prava.

Pravo Evropske Unije je pravo u nastajanju. Stoga je pronicanje u suštinu toga fenomena katakad ozbiljan problem i za pravne eksperte. To je uslovilo opredeljenje da se detaljno izlože osnovni pojmovi zbog toga što se pri tome polazilo od pretpostavke da studenti ne raspolažu sistematskim pravnim obrazovanjem.

Knjiga sadrži uvod i 12 glava i to: 1. Karakter Evropskih Integracija od značaja za nastajanje Prava Evropske unije. 2. Politika Evropske Unije 3.

Države članice 4. Zajedničko i unutrašnje tržište 5. Proširenje Evropske Unije. 6. Izvori i pravna priroda prava Evropske unije 7. Institucije Evropske Unije 8. Pravo konkurencije 9. Pravo zaštite životne sredine 10. Zaštita prava potrošača 11.

Zaštita Socijalnih prava 12. Zaključna razmatranja

U uvodu se ekspliciraju uopšteno sve bitne odrednice koje se odnose na Pravo evropske unije kao kazipravnu disciplinu ili pravo u nastajanju. Prikazuje se geneza shvatanja o tome kako se razvijao koncept integracija u Evropi značajnih sa stanovista nastajanja ove grane prava. Pledira se na to da svaki sistem pa i pravni sistem Evropske Unije ima konzistentnu strukturu koja počiva na unutarasnoj harmoniji.

U glavamama od I do IV razmatraju se pitanja funkcionisanja EU u kontekstu nastajanja pravnih

pravila. Ukazuje se na doprinos političkih akcija u razjašnjavanju pojedinih kontroverzi i prisutnih nejasnoća.

U narednom dijelu poklanja se pažnja konstituisanju unije. Naglasak je stavljen na razvojnu komponentu. Ukazano je na pojedine faze integracije i njihov doprinos stvaranju prava Evropske unije.

Sljedeća cjelina se bavi opštim karakteristikama Prava evropske unije. Ukazuje se na njegovu kompleksnu strukturu, izvore i sadržaj.

Naredna cjelina posvećena je Institucijama Evropske unije. One su prikazane jasno i na jednostavan način. Ukazalo se na njihove međusobne odnose i moguće pravce budućeg razvoja. U narednoj glavi se razmataraju oblici pravnih akata institucija evropske unije i njihovo hijerarhijsko ustrojstvo. Analizirana je detaljno njihova sadržina i značaj. Naredne cjeline bave se pitanjima četiri fundamentalne slobode, pravom konkurencije, pravom zaštite životne sredine, socijalnim pravom i zaštitom prava potrošača.

U zaključcima autor ukazuje na smisao proučavanja Prava evropske unije i potrebu da se dalje izgrađuje njegova sistemska struktura.

Pojedine partije su izlagane veoma koncizno i jasno. U dodatku se ukazivalo na prilično obiman popis literature i prezentacija na internetu. Osim toga izvršene su i analize pojedinih slučajeva za koje se smatra, da mogu biti ilustrativni i pogodni kao uzor studentima u praktičnom delovanju.

Nije izostala analiza osnovnih fakata istorijskog razvoja ideje o integracijama, institucijama, izvorima prava, i fundamentalnim principima komunitarane i unijske politike. Usled takvih opredelenja udžbenik može poslužiti i široj javnosti radi prezentacija osnovnih pojmova i tendencija razvoja Prava evropske Unije. U tekstu je posebno apostrofirana komunitarna dimenzija, jer se ostali aspekti ovoga prava nijesu još uvijek formirali na nivou željenog političkog i socijalnog jedinstva.

Osim toga, uzimajući u obzir okolnost da svakim danom raste interesovanje za Pravo Evropske unije i da je ono podvrgnuto veoma intenzivnim promenama udžbenik će omogućiti, obzirom na ukazane izvore i literaturu, da zainteresovani studenti i drugi čitaoci nađu puteve za razrešavanje dilema o pravnim problemima vezanim za to pravo.

Međunarodno javno pravo, izdanje Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, koautorsko djelo sa prof. dr Vitomirom Popovićem, Banja Luka 2007(str 450)

Knjiga međunarodno javno pravo, koautorsko djelo, je udžbenik za studente Pravnog fakulteta. Sadrži metodološki pristup koji bi se mogao tretirati konvencionalnim nazivom opšti kurs međunarodnog javnog prava. Na taj način studenti dobijaju samo opšte informacije o osnovnim institutima ove grane prava. Međutim poznato je da Međunarodno javno pravo našeg vremena znatno proširuje svoj tradicionalni korpus. Vidljive su promjene kod brojnih instituta ovog prava. Stoga je teško bilo u okviru opšteg kursa promiriti dva suprotstavljena pristupa. Autori su nastojali da izlože sve najvažnije institute ali da prikažu najnovije tendencije njihovog razvoja.

Knjiga sadrži sljedeće cjeline: 1) predgovor, 2) uvod, 3) izvore međunarodnog javnog prava, 4) teritorija, 5) vazdušno pravo, 6) polarne oblasti, 7) kosmički prostor i kosmičko pravo, 8) međunarodno javno pravo telekomunikacija, 9) međunarodno javno pravo drumskog i željezničkog saobraćaja, 10) ugovorno pravo, 11) državnu jurisdikciju, 12) diplomatsko konzularno pravo, 13) pravo mora, 14) pravo zaštite životne sredine, 15) međunarodna ljudska prava, 16) upotreba sile i kontrola naoružanja, 17) Međunarodno ekonomsko pravo, 18) literaturu i korisne internet adrese.

U uvodu se razmatraju pitanja opšteg karaktera i odlike prisutne transformacije tradicionalnog korpusa međunarodnog javnog prava. obraća se posebna pažnja na fakat kako promjene utiču

na subjekte i nastanak novih pravnih pravila. Osim toga iznosi se geneza nastanaka ove prave discipline i njeni odnosi sa drugim pravnim disciplinama. Takođe se ukazuje na značaj ovog prava za ukupne odnose u međunarodnoj zajednici.

Cjelina o izvorima međunarodnog javnog prava sadrži podjelu izvora. Kada je riječ o formalnim izvorima uglavnom se slijedi u analizama tipologija člana 38 Statuta Međunarodnog suda pravde. Iako se ta tipologija odnosi samo na Sud ipak je ona jedini sigurni pa i veoma autoritativni obrazac za evidentiranje formalnih izvora međunarodnog javnog prava uopšte. Zatim se ukazuje na kontroverze koje ponekad nastaju zbog prisutnog mišljenja pojedinih autora koji smatraju da izloženi poredak predstavlja hijerarhiju ovih izvora.

U cjelini o subjektima posebna pažnja se poklanja državama i praksi relevantnoj sa stanovišta međunarodnog javnog prava koja se razvija u njihovim međusobnim odnosima. Razmatra se pitanje stvaranja i priznanja novih država. Analizira se položaj novih vlada kako onih nastalih na osnovu legalnih promjena tako i onih formiranih na osnovu nasilnih promjena.

Osim država u ovim analizama prisutne su međunarodne međuvladine organizacije. Poseban značaj se pridaje univerzalnim međunarodnim organizacijama oličenim u sistemu Ujedinjenih nacija. Takođe se razmatra pitanje regionalnih međunarodnih organizacija. Među regionalnim posebno se apostrofira Evropska unija. Prisutna je u nešto manjem obimu analiza ostalih najvažnijih regionalnih organizacija.

Promjene u globalizovanom svijetu nužno povlače promjene subjektiviteta pojedinih entiteta. Tako se primjećuje rast uloge nevladinih međunarodnih organizacija i transnacionalnih korporacija. Njihov pravni subjektivitet pripada kategoriji tzv. mekog prava i nema sasvim određenu međunarodnopravnu nespornu strukturu. Vidljiv je takodje rast značaja pojedinca kao subjekta što je takode predmet analize.

Pitanja teritorije, vazdušnog prava, polarnih obalasti, kosmičkog prostora, prava mora predmet su podrobnih analiza koje uglavnom polaze od prilično sužene optike posmatranja sadržane u pristupu koji ih tretira kao objekte međunarodnog javnog prava. Međutim tehnološki razvoj uslovljava nastanak brojnih novih pravnih pravila koji se teško mogu uklopiti u takav pristup i čini se da taj dio morao biti predmetom sadržajnije analize koje bi uvršćivale i druge suštinske elemente.

Prisutne analize ipak pružaju studentima mogućnost da saznaju opšte institute tradicionalnog međunarodnog prava ovih uslovno rečeno objekata međunarodnog javnog prava. Vidljivo je to posebno kod vazdušnog prava i prava mora gdje se ukazuje na značaj univerzalnih pravnih dokumenata ali i na bujanje bilateralnih sporazuma posebno kada je riječ o vazdušnom pravu. Kod kosmičkog prava ukazuje se na probleme koje nastaju sa titulisanjem subjekata i karakterom prisvajanja djelova nebeskih tijela i njihove upotrebe. Posebno su značajani problemi koji nastaju kada se postavi pitanje upotrebe kosmosa u svrhe koje nijesu u kategoriji mirnodopskih.

Glava o međunarodnom javnom pravu telekomunikacija analizira brojna pitanja upotrebe telekomunikacionih mreža. Poseban značaj se pridaje pravnom položaju telekomunikacionih satelita.

Pitanje prava na emitovanje informacija i dva dominantna suprotstavljena shvatanja ukazuju na kompleksnost problema u ovoj pravnoj oblasti. Prema jednom shvatanju pravo na informisanje je univerzalno priznato pravo i ne može se ograničavati. Na drugoj strani je shvatanje nekih država među kojima su Rusija i Francuska koje smatraju da suverene države mogu ograničiti prijem informacija uperenih protiv njihovih kulturnih i političkih vrijednosti.

U cjelinama međunarodno javno pravo drumskog i međunarodno javno pravo željezničkog saobraćaja izlažu međunarodno pravni osnov funkcionisanja ovih grana saobraćaja. Posebno se analizira pitanje bezbjedonosnih aspekata, ekonomskih interesa, položaj putnika, tehnički standardi prevoznih sredstava, saobraćani znaci, granični prelazi itd.

Cjelina o ugovornom pravu sadrži definicije međunarodnih ugovora i osnovne informacije o

njihovom značaju za odnose u međunarodnoj zajednici. Analiziraju se faze nastanka međunarodnih ugovora od pregovora pa do stupanja na snagu. Raspravljaju se o presatnku dještva i suspenziji ugovora, povlačenju iz ugovora, prestank zbog nemogućnosti izvršenja, bitnim promjenama okolnosti i precedurama za prestanak. Posebna pažnja poklanja se ništavosti ugovora, reviziji i okončanju. Takođe se razmataraju problemi vezani za tumačenje i sukcesiju ugovora.

Glava o državnoj jurisdikciji obuhvata pitanja u vezi suvereniteta i nadležnosti. Slijedi analiza nadležnosti u odnosu na suverenitet. Takođe se raspravljaju o članstvu država u međunarodnim organizacijama.

Pitanjima osnovnih prava država poklanja se značajana pažnja. Posebno se apostrofira rešavanje sporova na miran način, savjesno ispunjavanje obaveza i pomaganje UN u ostavarivanju ciljeva iz Povelje.

Glava diplomatsko konzularno pravo ugovnom slijedi sitematiku kodifikacije ovog dijela međunarodnog javnog prava. Poklanja se pažnja diplomatskom i konzularnom osoblju, rangu diplomatskih predstavnika, organima za vođenje spoljih poslova. Takođe se analiziraju diplomatske privilegije i imuniteti koji se odnose na diplomatsko, konzularno, administrativno i pomoćno osoblje. Ukazuje se na značaj nepovredivosti prostora misije za obavljanje diplomatsko konzularnih poslova.

U analizama su prisutne specijalne i stalne misije. Osim njih poklanja se pažnja samit diplomatiji, štalt diplomatiji i problemima diplomatskog kurira i pošte.

Glava o ljudskim pravima tretira univerzalna ljudska prava i dokumenta univerzalnog i regionalnog karaktera. Posebna pažnja poklanja se evropskom sistemu zaštite ljudskih prava. Novina je tretman Afričkog sistema zaštite ljudskih prava u kojemu se kao zaštitini objekat pojavljuje kolektivitet oličen u pravu naroda.

Glava upotreba sile i kontrola naoružanja bavi se pitanjima opšte zabrane upotrebe sile i mirovnim operacijama. Analiziraju se mirovne operacije UN, regionalnih organizacija i subregionalnih organizacija. Takođe su prisutne analize različitih osnova upotrebe sile, kontrole naoružanja i međunarodnog humanitarnog prava.

Glava međunarodno ekonomsko pravo bavi se pitanjima međunarodnog značaja GATTa i STO. Kako je ipak riječ o dijelu međunarodnog prava mješovite strukture analize se ograničavaju samo na ona pravila koja imaju javnopravni karakter.

Posebna pažnja poklanja se rešavanju investicionih sporova. Analizira se struktura organa Međunarodnog centra za rešavanje investicionih sporova, nadležnost i njegova nezavisnost.

Uvod u međunarodne odnose, izdanje Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Banja Luka 2007(str 240)

Udžbenik, Uvod u međunarodne odnose, za studente Pravnog fakulteta i Filozofskog fakulteta, smjer žurnalistika Univerziteta u Banjoj Luci nastao je kao plod namjere da se koncizno prezentira dio bogate građe i materije ove naučne oblasti. Nastojalo se izlaganjem pojedinih pojmova na jednostavan i pristupačan način ali i uz poštovanje nužne akademske strogosti makar djelimično ostvariti tako postavljeni cilj.

Zadatak nije bio nimalo lak, jer je trebalo izložiti najvažnije probleme primjenom odgovarajućeg izbora relevantnih fakata koji bi studentima omogućili da dobiju uvid u međunarodne odnose. Pri tome se takodje vodilo računa da Međunarodni odnosi nijesu zastupljeni kao obavezan predmet na Pravnom fakultetu iako je potrebno da on bude zastupljen u mjeri koja neće nepotrebno opteretiti glavne tokove pravnog obrazovanja. Slična logika u pogledu sticanja znanja mogla bi se odnositi na studente Filozofskog fakulteta smjer žurnalistika.

Međunarodni odnosi su disciplina sa veoma izraženom dinamikom promjena. Stoga je pronicanje u suštinu toga fenomena veoma ozbiljan problem. To je uslovalo opredjeljenje da se podrobno izlože osnovni pojmovi zbog toga što se pri tome polazilo od pretpostavke da studenti ne raspolazu sistematskim obrazovanjem iz te sfere. Pojedine cjeline su izlagane veoma koncizno i jasno. Nije izostala analiza osnovnih fakata istorijskog razvoja discipline. Usljed takvih opredjeljenja udzbenik može poslužiti i široj javnosti radi prezentacija osnovnih pojmova i tendencija razvoja.

Knjiga sadrži predgovor, uvod i sljedeće glave: 1. Teorije o međunarodnim odnosima, 2. Subjekti međunarodnih odnosa, 3. Spoljnu politiku, 4. Glavni tokovi promjena savremenih međunarodnih odnosa 5. Kontroverze u položaju UN, EU i OEBSa 6. Dinamika savremenih međunarodnih odnosa 7. Zaključna razmatranja i Literaturu.

U glavi o teorijama razmataraju se sljedeće teorije i to: teorija sistema, bipolarnosti, teorije o konfliktima, balansu moći, postmodernističke teorije, konstruktivističke i teorije zelenih. Naredna cjelina bavi se pitanjima subjekata međunarodnih odnosa. Klasični subjekti se razmataraju u opštim crtama dok se značajna pažnja poklanja nevladinim organizacijama i drugim nedržavnim subjektima. Pitanja spoljne politike odnose se uglavnom na kolektivnu bezbjednost i mirovne operacije. Pledira se na postizanje standarda opštečovječanske bezbjednosti

Glava o glavnih tokovima promjena savremenih međunarodnih odnosa koncentriše sa na transnacionalnost, međuzavisnost i mondijalizaciju svjetske ekonomije. Kontroverze u normativnoj sferi UN, EU i OEBS govore o nesavršenosti ovih entiteta i njihovoj nedovoljnoj prilagođenosti savremenim međunarodnim odnosima.

Glava o dinamici savremenih međunarodnih odnosa uglavnom se odnosi na analize konflikata, pregovore za njihovo rešavanje. Razmataraju se integracioni procesi i rat koji je iako zabranjen kao sredstvo politike ipak veoma prisutan u savremenim međunarodnim odnosima.

U dodatku se ukazivalo na prilično obiman popis literatute i prezentacija na internetu.

Osim toga uzimajući u obzir okolnost da svakim danom raste interesovanje za Međunarodne odnose i da su oni podvrgnuti intenzivnim promjenama ova knjiga u ovom obimu može ostvariti svoju svrhu. Takođe će omogućiti obzirom na ukazane izvore i literaturu da zainteresovani studenti i drugi čitaoci nađu puteve za razrešavanje dilema o problemima koji nijesu uvršćeni u ovaj tekst.

Osnovi carinskog prava Evropske unije, izdanje Fakulteta za menadžment u Baru, 2007, (str. 150)

Knjiga Osnovi carinskog prava Evropske unije kao nastavno sredstvo prilagođena je programu III godine Fakulteta za poslovni menadžment, smjer carinsko poslovanje i špedicija u Baru.

Ova knjiga sastavljena od predgovora, uvoda, odjeljka I i odjeljka II, odabrane literature i korisnih internet adresa.

U prvom dijelu su osnovni pojmovi izloženi sažeto bez ulaženja u genezu nastanka pojedinih instituta. Usljed takvog pristupa postojala je objektivna opasnost od suvišnog i pedagoški neopravdanog sažimanja materije ali i izvjesna pogodnost u smislu izbjegavanja suviše deskripcije.

Carinska politika Evropske unije je veoma kompleksna i sadržajna. Ona ima međunarodno-pravnu, entitetsku i nacionalnu dimenziju. Svi ovi uslovno nazvano djelovi carinske politike i prava imaju svoje specifičnosti i morali bi biti posebno prikazani ukoliko bi pretendovali na potpun naučni prikaz. Međutim oni imaju i veoma izraženu crtu organskog jedinstva koja upućuje na to da je moguće dati jedan simplifikirani zajednički opšti prikaz koji bi sadržao sve

neophodne opšte elemente carinske politike i carinskog prava.

U Evropskoj uniji primat ima međunarodno pravo. Stoga se u prvom dijelu izlažu opšti međunarodnopravni okviri nastanka carinskog prava. Poseban značaj daje se GATTu i carinsko-trgovinskim konferencijama u okviru njega.

Sljedeća cjelina posvećena je STO. Izlažu se osnovne karakteristike organa. Analiziraju se najvažniji sporazumi koji se odnose na carinska pitanja kao npr o: 1) tehničkim preprekama trgovini; 2) pravilima o porijeklu robe; 3) carinskoj vrijednosti; 4) procedurama za izdavanje dozvola itd. Takođe se daju opšte informacije o ministarskim konferencijama STO. Ukazuje se na neophodnost reforme STO.

Treća cjelina posvećena je Svjetskoj carinskoj organizaciji. Analizira se nadležnost i funkcionisanje njenih organa. Posebna pažnja posvećena je Kjoto konvenciji iz 1974 godine kojom se unificiraju brojna pravila carinskog prava.

Drugi odjeljak se bavi pitanjima evropskih integracija od značaja za nastanak carinskog prava. Analiziraju se opšti elementi nastanka zajedničke trgovinske politike. Posebna pažnja se poklanja u tom okviru carinskom sistemu Evropske unije baziranom na Evropskom carinskom kodeksu. U njemu se izlažu specifičnosti i vrste carinskog prava. Ukazuje se na značaj sljedećih instituta i to: carinske linije, vrijednosti, područja, carinskih prelaza i drugog. Važnost carinske osnovice i carinske tarife se izlaže detaljno kako bi se ukazalo na njihovu značaj za ukupnu ekonomsku politiku Evropske unije.

Carinska politika Evropske unije i carinsko pravo nastalo je na bazi uvjerenja da samo ekonomski i politički integrisana Evropa može biti brana varvarskim ratovima i sukobima.

Osim toga moguće je u takvoj Evropi ujedinjenih naroda ostvariti srećniju i prosperitetnu budućnost zasnovanu na demokratskim i univerzalno prihvatljivim vrijednostima međunarodnog prava i solidarnosti cjelokupnog čovječanstva.

Članci posle izbora u zvanje vanrednog profesora

Naučni:

Konvencija iz Ovijeda, Međunarodni problemi, 1-2 2002 (str. 145-158)

Konvencija iz Ovijeda koji neki autori nazivaju Evropskom poveljom o bioetici je prvi dokument međunarodnog karaktera kojim se između ostalog štiti dostojanstvo ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine. Neophodno je štititi humanu suštinu ljudskog bića u slučajevima kada bi dostignuća nauke mogla imati karakter zloupotreba u tom pravcu. Odmah nakon usvajanja ovog dokumenta kako autor navodi počela su da se pojavljuju mišljenja o nedovoljnom tretmanu pojedinih pitanja bioetike. Pri tome naglašava da su u dokumentu ugrađeni brojni principi ali je i pored toga izostala konceptualizacija genoma, genetskog sastava i drugih osnovnih pojmova bez kojih nije moguće govoriti o legislaciji ove oblasti. Takođe nije u dovoljnoj mjeri regulisano pitanje intervencija na licima bez njihove saglasnosti usljed čega objektivno mogu nastati brojne zloupotrebe u ovoj oblasti.

Međunarodnopravna relevantnost primjene pojedinih ljudskih prava autohtonih naroda i domorodačkih grupa, Strani pravni život,3/2005(102-111)

Međunarodno pravni aspekt zaštite prava autohtonih naroda i domorodackih populacija pripada kategoriji uslovno receno "tranzicionog" "međunarodnog javnog prava. Nedovoljno razvijena pravna infrastruktura je produkt pored ostalog i česte izmjene politika odlučilaca u međunarodnoj zajednici ali i u okvirima država u kojima žive ovi narodi i grupacije. Izmjene su istina donosile neka poboljšanja i uvrščivanje nekih aspekata pojedinih prava ali se nažalost uvijek postavljalo pitanje implementacije. Vrlo često se pokazivalo da put kojim se naznačava povećanje korpusa prava ovih naroda i zajednica zavisi od volje političkih subjekata u državama da se pridržavaju pravila koje su sami donijeli.

Ljudska prava autohtonih naroda, po svemu sudeći zavise od značaja postignute saglasnosti i želje odnosno volje država, korporacija i finansijskih institucija da poštuju ili ne poštuju njihova prava.

Stoga se uvijek postavlja pitanje na kakav način je moguće uciniti da se osnaži uloga autohtonih naroda da sami odredjuju svoj razvoj i sudbinu.

Pravo na slobodu priznato je svim narodima u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima iz 1948 godine bez razlika u odnosu na pol, rasu, boju, religiju, jezik, političku kulturu, imovinu, rođenje ili drugi status.

Nema razlika ni u pogledu političkog pravnog ili međunarodnog statusa države ili teritorije. Ono pripada svim fizičkim licima, nezavisno od toga da li je entitet u kome žive nezavistan, pod starateljstvom, nesamoupravan ili pod nekom drugom vrstom ograničenja suvereniteta.

Međunarodno javno pravo na nivou principa priznaje pravo autohtonih naroda i domorodackih grupa da budu konsultovani prilikom donošenja odluka koje se odnose na njih. Norma sadržana u ovim principima nalazi svog izraza i u članovima 6 i 7 Konvencije 169 o pravima autohtonih naroda i domorodačkih grupa Međunarodne organizacije rada. Međutim kako to autor u radu naglašava ne afirmiše se u dovoljnoj mjeri njihova spirtalnu veza sa zemljom na kojoj žive i njenim plodovima.

Pojedini aspekti jurisdikcije međunarodnog krivičnog tribunala, Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, Banja Luka 2006 br. XXVII-XVIII(129-145)

U članku autor ukazuje da prema odredbama Statuta Međunarodnog krivičnog suda ne mogu ostati nekažnjena najteža krivična djela što pored ostalog podrazumijeva preduzimanje efikasnih mjera unutrašnjeg i međunarodnog karaktera.

Radi što potpunijeg ostvarenja postavljenog cilja afirmiše se princip komplementarnosti koji dodatno osnažuje ulogu domaćih sudova. Države članice Statuta Suda dužne su da u svoje pravosudne norme uvrste pravila međunarodnog prava ove oblasti.

Posebna pažnja se pridaje pojedinim institutima kao npr amnestiji. Sa stanovišta humanitarnog prava nije prihvatljiva opšta amnestija kojom bi se obuhvatila najteža krivična djela. Time se obezbjeđuje da države pravedno sude svojim državljanima koji su prekršili međunarodno humanitarno pravo.

**Međunarodno pravo i transnacionalne kompanije, Naučni skup, Megatrend
revija, 2006(239-247)**

Poznato je da se međunarodnopravni subjektivitet nesporno priznaje državama, međuvladinim međunarodnim organizacijama i pojedincima. Karakter njihovog međunarodnopravnog subjektiviteta se različito tumači u teoriji i kreće se od potpunog priznavanja originarnog subjektiviteta do različitih formi izvedenog subjektiviteta koji u osnovi proizilazi iz međunarodnopravnog subjektiviteta države.

Autor u radu nastoji da prikaže istina ograničeni subjektivitet međunarodnih korporacija. Naglašava da se radi o defektivnom subjektivitetu koji se temelji na postulatu prava u nastajanju. To je po njegovom mišljenju produkt tranzicione matrice globalističkog razvojnog koncepta. Takav koncept uslovljava promjenu brojnih karakteristika prava suverenih država i prilagođavanje novoj razvojnoj matrici u međunarodnoj zajednici.

Primjećuje se sve veća uloga transnacionalnih korporacija i afirmacija pravnih pravila koje one primjenjuju u praksi.

**Princip efektivne veze protivno ljudskim pravima u poznatom Nottebohm
slučaju, Pravna riječ br 8/2006 (559-575)**

Ovaj slučaj poznat je po tome što je afirmisao princip efektivne veze kod pitanja državljanstva.

Presuda Međunarodnog suda pravde iz 1955 godine bazirala se na ideji da postoji faktička veza između države i njenih državljana, jer kada državljanstvo postoji realno i efektivno u tom slučaju država vrši diplomatsku zaštitu interesa svojih državljana.

Međutim ta presuda je bila kritikovana iz razloga što su posljedice koje je ostavila bile nepravdane i suprotne pravilima međunarodnog prava.

Međunarodni sud pravde je prema mišljenju autora stvorio novi presedan ali je propustio da obrati pažnju na ljudska prava Nottebohma koji je postao, bez svoje krivice, lice bez državljanstva.

Princip efektivne veze mogao bi se primijeniti jedino u slučaju postojanja dvojnog državljanstva bez obzira što se po pravilu državljanstvo lica i države izražava u snažnoj i realno postojećoj vezi.

Evropski regionalizam, Pravni život br 12/2006(623-645)

Tvorci Mastrihtskog ugovora susreli su se kod pojedinih država članica sa postojanjem subnacionalnih entiteta kojima su dodijeljene, ustavima tih država, različite nadležnosti i funkcije. Veći dio njih uvršćen je u osnivački ugovorni okvir Evropske unije. Ipak to nije moglo zadovoljiti sve prisutnije zahtjeve brojnih regiona da se definiše njihov položaj. Prvi značajniji korak u tom pravcu bio osnivanje Komiteta regiona.

Nekoliko godina kasnije koncept Evrope regiona bio je u centru pažnje nakon referenduma u Škotskoj i Velsu. Međutim i pored toga njihov položaj u najvećem dijelu ostaje neregulisan, jer se najveći dio ove politike promovise tek u preliminarnoj fazi. Nije dovoljno što se pitanje regiona pominje i u kontekstu otkljanjanja sveprisutnog demokratskog deficita u Evropskoj uniji. Interesovanje je jednim dijelom proizvod nemogućnosti osnaženja odgovarajućeg procesa koji bi doveo do čvršće veze naroda Evrope.

Najraniji programi predviđeni u Interregu koji je donijet početkom devedesetih godina predviđali su integraciju unutrašnjih graničnih regiona kako bi jedinstveno tržište osposobilo za bolje funkcionisanje. Takođe je bila namjera da se reducira izolacija tih regiona.

U novije vrijeme vidljive su sadržajnije inicijative. One su po pravilu uključivale namjeru za

postizanjem političke efikasnosti kombinovane sa ekonomskim i administrativnim elementima.

Sa druge strane autor smatra da bi Evropa regiona mogla biti izazov egzistenciji država članica sa legislativnog stanovišta, jer se time suštinski dovodi u pitanje njena supranacionalna organizacija. Ovo stoga što je objektivno teško pomiriti utopijske ideje evropskih vizionara o Evropi bez nacija i pravila Mاستrihtskog ugovora u kojima je proklamovan princip da proces donošenja odluka treba približiti građanima.

Univerzalizam Sporazuma o primjeni iz 1994. i međunarodno pravo mora, Srpska pravna misao, 1/2007 (u štampi 21 str)

U ovom članku autor analizira praksu u međunarodnim odnosima koja pokazuje postojanje izvjesne dijalektičke povezanosti između međunarodnog javnog prava, politike i ekonomije koja je često bila tajna diplomatskih uspjeha. U tom pravcu veoma su ilustrativne reference u debati o međunarodnom pravu morskoga dna i resursa u velikim dubinama.

Kreativno jedinstvo navedenih fenomena podudaralo se u ovom slučaju sa novim ekonomskim ustrojstvom međunarodne zajednice. O tim pitanjima se veoma rano razvila bogata debata u međunarodnoj zajednici i nije prošlo mnogo vremena od kad se počela nazirati struktura dva prilično udaljena shvatanja - na jednoj strani blok razvijenih zemalja, a na drugoj blok onih koje to nijesu.

Međunarodnopravna regulativa nastajala je u sjenci ova dva shvatanja koja su na različite načine naglašavala značaj bogatstava morskog dna na velikim dubinama. Inicijalne postavke su govorile o prednostima supranacionalnog regulisanja zasnovanog na opštečovječanskom prosperitetu i pravdi. U tom kontekstu bilo je potrebno otkloniti ambivalentnost nacionalnih i zajedničkih interesa uz izvjesnu crtu odvajanja javnog i privatnog interesa na međunarodnom planu.

U debatama koje su uslijedile sa različitih legislativnih pozicija pojavljivala se na početku, istina u vrlo ograničenom obimu, izvjesna saglasnost zastupnika dijametralno suprotstavljenih shvatanja.

Grupa najrazvijenih zemalja predvođena SAD je smatrala da svaka država shodno svom tehnološkom potencijalu ima pravo slobodnog pristupa tom rudnom blagu. Na drugoj strani zemlje u razvoju su insistirale da ovi prirodni resursi pripadaju Čovječanstvu kao cjelini i shodno takvom shvatanju eksploatacija bi morala biti u skladu sa međunarodnopravnim režimom koji bi odražavao takav zajednički interes.

Ovako suprotstavljena shvatanja su usloвила, prije i nakon usvajanja Konvencije o pravu mora iz 1982. nastajanje raznovrsnih diplomatskih akcija, bogate međunarodne razmjene mišljenja i individualnih aktivnosti država.

Posredstvom konsultacija kod Generalnog sekretara UN u prvoj polovini 90-tih godina prošlog vijeka stvoreni su uslovi da se revizijom pojedinih odredbi Konvencije o morskome dnu iz 1982 postigne univerzalna saglasnost o načinu eksploatacije i zaštite bogatstava morskog dna na velikim dubinama.

Rešavanje međunarodnih sporova, Arhiv za pravne i društvene nauke, Beograd 1-2007 (u štampi) 17 str.

Rešavanje Međunarodnih sporova obuhvata tradicionalne ,nepravne ,kvazipravne , pravne institute i metode .

Poznati su brojni metodi naprijed iznijetog tipa koji su se upotrebljavali u međunarodnoj

zajednici radi rešavanja sporova među državama. Neki od njih predviđeni su Poveljom Ujedinjenih Nacija između ostalog i da bi se izvršila prevencija sporova. Rešavanje onih sporova koji produkuju upotrebu sile predviđeni su u Glavi VII Povelje UN.

Članak obuhvata opis procedura međunarodnog prava koje su razvijane radi mirnog rešavanja međunarodnih sporova.

Član 33 Povelje U.N predviđa široku listu veoma korisnih instituta koje se bave pitanjima međunarodnih sporova. U tom članu stoji da strane koje se nalaze u sporu moraju kontinuirano nastojati da spor razriješe mirnim putem. Stoga u cilju održavanja međunarodnog mira i bezbjednosti moraju da zahtijevaju odnosno da traže rešenja posredstvom pregovora, ispitivanja, medijacije, koncilijacije, arbitraže, angažovanja agencija ili drugih aranžmana i metoda koje bi bile njihov saglasan izbor.

Neki autori razlikuju diplomatske i sudske metode rešavanja sporova. Sudski sporovi se rešavaju na osnovu međunarodnog prava sa obavezujućom odlukom dok diplomatski uvršćuju nepravne metode i završavaju se neobavezujućom odlukom.

Rešavanje sporova u međunarodnoj zajednici uvijek i iznova povlače neka suštinska pitanja koja najčešće polaze od osnovnog koncepta i definicija. Tradicionalna nauka o međunarodnom pravu uglavnom tendira modelu koji bi se mogao okarakterisati kao kompleks pravnih instrumenata usmjeren prema nalaženju rešenja za izbjegavanje rata. Međunarodne institucije u tom pravcu nastoje da posredstvom raznovrsnih tehnika preventivno djeluju.

Međutim naročito u prošlom vijeku bilo je vidljivo da mnogi konflikti nijesu mogli biti riješeni na zadovoljavajući način posredstvom primjene ovih pravila međunarodnog prava.

U novije vrijeme zapaža se primjena velikog broja novih tehnika i mehanizama za rešavanje međunarodnih sukoba.

Principijelno Međunarodni sud pravde ostaje glavni sudski organ ali se pojavljuju novi sudski i drugi organi koji predstavljaju suštinski otklon od tradicionalne paradgme o neophodnoj saglasnosti država kao osnovu za podnošenje spora pred Međunarodni sud pravde.

Stručni:

Karakter pojedinih globalnih dimenzija liberalizma, Pravna riječ u Banjoj Luci 2004 godine.(447-486)

U ovom članku autor govori o opštim odlikama liberalizma prema kojima je naglasak na jednakost, dostojanstvo i regulisanje zaštite pojedinca od suvišnog uplitanja države. Pojedinac je u centru pažnje i to kao skup moralnih vrijednosti. Afirmiše se etika protivno vlasti i želji za vlašću. Međunarodna politika ne bi trebala biti determinisana voljom za postizanjem dominacije već namjerom da se ostvari univerzalni konsensus.

Etika i univerzalne vrijednosti bi doprinijele da se postigne pravedni svijet koji bi bio brana varvarskim ratovima i anarhiji.

Regioni u Evropskoj uniji, Lokalna samouprava, Sarajevo 2004 br 9(str. 77-85)

Ovaj članak je pisan je sa namjerom da se regionalna saradnja i integracija na tom nivou pokaže kao organska veza sa drugim nivoima vlasti. Prema interpretaciji u ovom članku autor smatra da je regionalna saradnja neizostavan faktor evropskog integracionog procesa. Samo tako je moguće razumjeti demokratske potencijale saradnje na subnacionalnom nivou. Ipak regionalizacija je skopčana sa brojnim asimetričnim faktorima koji presudno utiču na ulogu Regiona.

Evropska Komisija je dužna da podnosi svoje godišnje izvještaje ne samo Savjetu i Parlamentu već i Komitetu regiona.

Autor vjeruje da se ovim putem isključuju i definitivno smještaju u istoriju stara rivalstva i sukobi. Nužno je ostvariti izvjesnu autonomiju finansiranja, afirmisati načelo nezavisnosti, delegiranja, legaliteta i proporcionalnosti.

U radu se daje poseban značaj Okvirnom sporazumu o prekograničnoj saradnji između teritorijanih organa. Ovaj Sporazum je uistinu okvirni, jer ne širi nadležnosti javne uprave. Pored Sporazuma analiziraju se i pojedini protokoli koji su kasnije donijeti. Namjera tvorca je očigledna da se stvori integrisana saradnja teritorijalnih zajednica kao osnova aktivnosti tolerantne i prosperitetne Evrope.

Političke posljedice širenja Evropske unije na kretanja na Bliskom i Srednjem istoku. Medjunarodna politika br 1114-1115, Beograd 2004. (34-39)

U ovom članku autor ukazuje na značaj geografskog približavanja Evropske unije i Bliskog Istoka. Riječ je naravno o pojavi koja ima po svoj prilici dalekosežne posledice na raspored spoljnopolitičkih prioriteta mnogih aktera u međunarodnoj zajednici. Po mišljenju autora Evropska unija objektivno i pored nedovoljno jasnih spoljnopolitičkih prioriteta i svojih zajedničkih spoljnopolitičkih interesa nastoji da donekle učini upitnim karakter dosada dominantne uloge SAD na tom području. Pri tome se mora voditi računa o prije svega bezbjedonosnim faktima koji će odstupati od izvornih zamisli kada se pretpostavljala dominacija NATO pakta. Neophodno je zajedničko angažovanje SAD, NATO i EU kao dijela transformisane kolektivne bezbjednosti u interesu očuvanja mira. Privrženost miru se pretpostavlja za sve aktere, mada ostaje pitanje na kakav način će oni artikulirati svoje interese u budućnosti.

Naučnoistraživački rad

a) Učešće u projektima

Na osnovu analiziranih radova vidi se da profesor Turčinović ima veoma široka naučna interesovanja. To potvrđuje njegovo učešće na brojnim međunarodnim skupovima i specijalizacijama. Na taj način dolazi u poziciju da primijeni empirijske metode u svojim istraživanjima koje putem upoređivanja može provjeriti. Kandidat je saradnik u Projektu „Interna i eksterna harmonizacija privrednopravnih društava BiH sa pravom Evropske unije“ koji Akademija Nauka Republike Srpske radi za potrebe Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske. Riječ je o veoma složenom projektu koji pored harmonizacije sa pravilima EU sadrži i strateške orijentacije budućeg razvoja privrede Republike Srpske u kojemu prema nekim mišljenjima valja osmisliti buduće okvire djelatnosti privrednih društava. Taj proces pored unutrašnje dimenzije ima i međunarodnu (globalnu) crtu koja uključuje ne samo evropski model koncepta nastajanja subjektiviteta privrednih društava već i njihovu mondijalnu dimenziju koja sve više postaje presudan faktor ukupnih privrednih kretanja u svijetu. Primjera radi pored uslovno rečeno unutaršnjeg i evropskog modela regulisanja ovih pitanja nije moguće izbjeći uticaje multinacionalnih kompanija i sličnih entiteta koji posredstvom raznovrsnih aktivnosti stvaraju standarde i normative koji se vrlo često razlikuju od onih propisanih u važećoj legislativi.

Osim ovog kandidat je bio saradnik u Projektu „Zaštita nacionalnih parkova Crne Gore“. Zapažene su njegove aktivnosti na afirmaciji međunarodnopravne dimenzije ove zaštite. Na početku je ovim vidom zaštite bilo zahvaćeno oko 7 % teritorije Crne

Gore. Orijehtacija nosilaca ovoga Projekta među kojima je i CANU je da se teritorija ovog vida zaštite proširi na 25%. Riječ o posebnoj zaštiti koja ima međunarodnopravni aspekt neophodan da bi se ostvarila potpuna zaštita veoma vrijednih ambijentalnih vrijednosti. Nacionalni parkovi Crne Gore su članica Federacije Nacionalnih parkova Evrope sa sjedištem u Grafenu (Njemačka). Članice ove organizacije su 34 države Evrope.

Vrlo je kompleksna djelatnost zaštite u posebno zaštićenim zonama (nacionalnim parkovima). Njena međunarodnopravna dimenzija je važna iz razloga što često dolazi do revizije zaštićenih prostornih cjelina, spiskova zaštićenih vrsta biodiverziteta, promjena tehnike evaluacije i standarda upravljanja tim područjima. Takođe je od izuzetne važnosti primjena kriterijuma za tzv. Crvenu listu. Poseban interes Crne Gore je da afirmiše ovaj vid zaštite, jer raspolaže velikim potencijalom za razvoj eko turizma.

Takođe je kandidat bio saradnik u Projektu „Osposobljavanje diplomatskog kadra „ za potrebe SMIP državne zajednice Srbije i Crne Gore. Njegov angažman bio je vezan za multilateralnu diplomatiju.

b) Učešće na važnijim naučnim skupovima, i to:

1. Komitet ILA (International Law Association) za trgovačko pravo 19.9. do 22.9.1997. godine, Ženeva.
2. Konferencija Instituta za mediteranske studije 2. do 5. decembar 1997. godine, Kotor.
3. Učešće i predavanja na kursu Diplomatsko-konzularnog prava za ambasadore BiH, mart 1998. godine (10 dana), Sarajevo.
4. Svjetski kongres za zaštitu prava potrošača 24. do 27. februar 1998. godine, Orlando SAD.
5. Konferencija ILA, Tajpeh (Tajvan) 24. do 30.6.1998. godine.
6. Biznis konferencija zemalja jugoistočne Evrope 3. do 5. novembar 1997., Sofija.
7. Naučni skup Dušanov zakonik u organizaciji Akademije nauka Republike Srpske, 1999. godina, Banja Luka.
8. Učešće na skupu o kliničkom metodu u nastavi prava, u organizaciji Američke advokatske komore 10. i 14. novembar 2000. godine, Podgorica.
9. Skup o Visokom obrazovanju i usavršavanju u organizaciji Fondacije Adenauer, 16. i 17. decembar 2000. godine, Sarajevo.
10. Seminar FIFA o fudbalskim propisima i odnos sa UEFA, 8. do 11. oktobar 2001. godine, Budimpešta.
11. Medjunarodna konferencija „Stalni medjunarodni krivični sud“, Beograd, Sava Centar 15-16 novembar 2002. u organizaciji OSCE

12. International law in crisis- And in business,ILA,23-25 oktobar 2003,New York
13. The Road to Serfdom,Cato institute, 10-12 mart 2004 Washington,ucesće nobelovca Buchananana
14. Pravnički dani ,Banja Luka 7-8 oktobar 2006
15. Crna Gora i Evroatlanstke integracije,Budva 12- 16 oktobar 2005
16. Unapredjenje medjunarodnog poslovanja preduzeća i privrede,medjunarodni naučni skup 1-3 decembar 2006 u organizaciji Megatrend univerziteta Beograd članak "Medjunarodno pravo i transnacionalne korporacije"
17. Kopaonička skola prirodnog prava,13-17 decembar 2006.

Pedagoški rad

U svom dosadašnjem radu kandidat dr Filip Turčinović obavljao je sve poslove koje predviđa Zakon o Univerzitetu i Statut Pravnog fakulteta. Predavao je na redovnom studiju i na poslijediplomskim studijama na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci.

Dr Filip Turčinović je bio rukovodilac poslijediplomskog specijalističkog smjera "Diplomatsko konzularno pravo" što mu omogućava da doprinese školovanju i usavršavanju mladih kadrova. Nekoliko kandidata ga je predložilo za mentora svojih specijalističkih radova.

Učestvovao je na više naučnih skupova i boravio u okviru programa TEMPUS na specijalizacijama u Firenci i Trstu na prestižnim tamošnjim Pravnim fakultetima. Takodje je bio školske 2003/2004 na George Washington Law School na specijalizaciji.

Članstvo u komisijama za odbranu doktorskih disertacija:

Na Fakultetu za internacionalni menadžment iz Beograda na kome je mr Zorica Vasović odbranila doktorsku disertaciju dana 6 jula 1996 godine pod naslovom: **Insajder trejding~interpretacija,komparativna analiza i predlozi za regulisanje u SR Jugoslaviji** pred Komisijom u sastavu: dr Milija Zečević,redovni profesor,dr Miloš Živančević,redovni profesor;dr Stefan Sušić,redovni profesor i dr Filip Turčinović,docent.

Uspješno mentorstvo na magistarskim i specijalističkim radovima:

1. Na Fakultetu za Poslovne studije Megatrend univerziteta iz Beograda kandidatu Brani Komljenović. Magistarski rad pod naslovom **“Suverenitet i evropske integracije”** je odbranjen 18. 07. 2003 godine pred Komisijom u sastavu: dr Milenko Kreća, redovni profesor Pravnog Fakulteta u Beogradu, predsjednik, dr Mirko Kulić, redovni profesor Fakulteta za poslovne studije Beograd, član; dr Filip Turčinović, mentor, član
2. Na Pravnom fakultetu Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru kandidatu Harunu Hađziću. Magistarski rad pod naslovom **“Savremeni evropski koncept zaštite manjinskih prava”** odbranjen je 22. 05 2007. godine pred Komisijom u sastavu: dr Abedin Ferović, redovni profesor, predsjednik, dr Vesna Kazazić, vanredni profesor, član i dr Filip Turčinović, mentor, član.
3. Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci kandidatu Bošku Đukiću na specijalističkim studijama Diplomatsko konzularno pravo. Specijalistički rad pod naslovom: **Stalne misije pri Ujedinjenim nacijama** kandidat je odbranio 24. 07 2003 godine. Kandidat je pored toga na istom studiju mentor petorici polaznika studija. Od njih dva kandidata su završila rad i formirana je Komisija za ocjenu i odbranu.

Mišljenje i Predlog

Imajući u vidu sve naprijed izloženo, Komisija smatra da je kandidat dr Filip Turčinović svojom ukupnom orijentacijom i formalnim kvalifikacijama vezan za materiju međunarodnog javnog prava. Objavio je **sedam knjiga** od kojih su četiri napisane i objavljene poslije izbora u zvanje vanrednog profesora. Takođe je nakon toga izbora objavio 11 radova, što ukazuje da je riječ o veoma vrijednom naučnom radniku. U svojim radovima je pokazao zavidnu pravničku i opštu kulturu sa sposobnošću za jasno rezonovanje i precizno izražavanje, što je neophodan preduslov za bavljenje nastavničkim pozivom. Komisija konstatuje da kandidat ispunjava sve uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju za izbor u naučno zvanje više od onoga u kojem se sada nalazi.

Kvalitet radova, naučno istraživački angažman kandidata i veliki entuzijizam, izražena sklonost za rad sa studentima, sklonost ka daljem ličnom usavršavanju, svrstavaju ga u red ozbiljnih naučno-pedagoških radnika.
Stoga smo mišljenja da profesor dr Filip Turčinović ispunjava sve zakonske uslove za izbor u zvanje redovnog profesora, pa Komisija sa zadovoljstvom i jednoglasno utvrđuje

PREDLOG

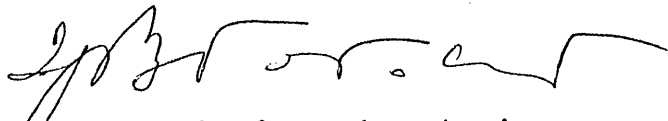
da Nastavno naučno vijeće Pravnog fakulteta u Banjoj Luci izabere profesora dr Filipa Turčinovića u zvanje REDOVNOG PROFESORA na predmetu Međunarodno javno pravo.

Komisija:

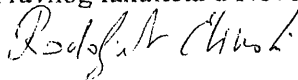
Dr Milenko Kreća, redovni profesor međunarodnog javnog prava Pravnog fakulteta u Beogradu

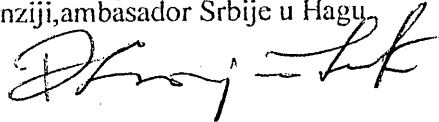
Dr Vitomir Popović, redovni profesor međunarodnog privrednog prava Pravnog fakulteta u Banjoj Luci

Dr Rodoljub Ekinski, redovni profesor međunarodnog javnog prava Pravnog fakulteta u Novom Sadu

Dr Rade Stojanović, redovni profesor međunarodnog javnog prava u penziji, ambasador Srbije u Hagu

TABELARNI PREGLED NAUČNO-ISTRAZIVAČKOG RADA KANDIDATA
(PRIKAZANI SU RADOVI OBJAVLJENI POSLIJE IZBORA U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA)

	Oznaka	Koeficijent	Broj radova	Broj bodova
Pregledni članak u časopisu međunarodnog značaja ili poglavlje u monografiji	K22	4	2	8
Monografija nacionalnog značaja	K13	3	5	15
Rad u časopisu nacionalnog značaja	K33	1,5	6	9,5
Uvodno predavanje po pozivu na skupu Međunarodnog značaja, štampan u cijelini	K41			
Uvodno predavanje na skupu nacionalnog Značaja, štampano u cijelini	K42			
Stručni rad u časopisu međunarodnog značaja sa recenzijom	T51	3	1	1
Stručni rad u časopisu nacionalnog značaja Sa recenzijom	T52	1,5	2	3
UKUPNO				36,5

